

SNP korte vogelcursus Lauwersmeer. Van 25 t/m 27 september 2024.

Verslag gemaakt door Herman Postma.

Foto's gemaakt door H. Postma.

Foto's van deelnemers met naam erbij.

Inleiding.

Een driedaagse vogelcursus van SNP in een rijk vogelgebied, **HET LAUWERSMEER.**

NATIONAAL PARK LAUWERSMEER

Dag 0. Dinsdag middag / avond, aankomst.

Dag 1. Woensdag.

Voor ontbijt een uurtje wandelen. Na ontbijt de theorie. 's Middags op stap, op de fiets.

Dag 2. Donderdag. Voor ontbijt een uurtje wandelen.

Theorie 's ochtends na ontbijt en na de lunch mooie vogelplekjes bezoeken op de fiets.

Dag 3. Voor ontbijt uurtje wandelen.

Vrijdagochtend, met de auto, een rit door de Lauwersmeer, onder andere naar de Bantpolder.

Maar de dagindeling is niet altijd een vast schema.

Het weer bepaalt hoofdzakelijk hoe de dag eruit ziet.

Als een eiland van water, riet- en moerasvlakten ligt Nationaal Park Lauwersmeer tussen Groningen en Friesland ingeklemd. Op het water veel zeilboten. De strandweg wordt veel gebruikt door fietsers en vogelaars.

Het Lauwersmeer en de Waddenzee zijn **UNESCO Werelderfgoed.**

Als je de natuur van het Lauwersmeer wilt leren moet je op het land blijven. Dan zie je de meeste vogels en misschien dieren. In het bos kronkelen fiets- en wandelpaden tussen wilgen, populieren en essen door en zo nu en dan steek je een klein watertje over via een brug. 50 jaar geleden was de Lauwersmeer een zoutwater zee. Overal in de bodem vind je nog eeuwenoude resten van de zoute geschiedenis van het Lauwersmeer.

[Foto van Annemiek 2023 ↓](#)

SNP korte vogelcursus Lauwersmeer. Van 25 t/m 27 september 2024.

Verslag gemaakt door Herman Postma.

Foto's gemaakt door H. Postma.

Foto's van deelnemers met naam erbij.

Soms vinden ze nog oude scheepswrakken.

Schelpen van mossels, kokkels en strandgapers vind je overal.

Al eeuwen waren er plannen om de Lauwerszee geheel of deels in te polderen.

Tijdens de hevige storm van februari 1953, toen de Watersnoodramp Zeeland hard trof, klotste ook in Ezumakeeg het water over de dijk. Dit is aan de Friese kant van het Lauwersmeer.

Door deze catastrofe werden de plannen concreet. Vooral de vissers van Zoutkamp waren fel tegen.

Zij moesten na inpoldering op de Waddenzee en Noordzee gaan vissen.

Ook natuurbeschermers waren fel tegen. Zouden ze dat nu nog zijn? Je vernietigde Wadden natuur, met eb en vloed invloeden, zandbanken, zeehonden en een rijk vis leven ging verloren.

Op 23 mei 1969 werd de dam van de Lauwerszee dicht "gegooid". Langzaam werd de zoutwater zee een zoetwater meer.

*Kaart Lauwersmeer uit de folder
"Vogelkaart" van
Nationaal Park
Lauwersmeer*

SNP korte vogelcursus Lauwersmeer. Van 25 t/m 27 september 2024.

Verslag gemaakt door Herman Postma.

Foto's gemaakt door H. Postma.

Foto's van deelnemers met naam erbij.

Maar waar de zee verdween kwam een rijk zoetwatermeer tot leven, en hoe. Maar dat konden de mensen toen nog niet begrijpen of vermoeden. Ook de natuurbeschermers niet.

De praktijk van: water, lucht, vogels, bloemen, planten en zon en een ruisende wind door de bomen was toen moeilijk te vatten. Het Lauwersmeer heeft nu 5 verschillende landschappen.

Open water, slikken, rietvlaktes, ruige graslanden en bossen. Elk type landschap trekt zijn eigen vogels aan. Viseters, wormeneters en insecteneters.

Toen niet voorzien, maar nu de grootste vogel van de Lauwersmeer, is de zeearend. Sinds 2009 is er een vast paartje. Ieder jaar brengen ze 1 of 2 jongen groot.

Vogels, vogels, vogels, daar draait het om in het Lauwersmeer. Vooral eenden, ganzen en zwanen.

Het Nationale Park Lauwersmeer ligt op een knooppunt van één van de belangrijkste vogeltrekroutes op aarde.

Het is dan ook het hele jaar een komen en gaan van vogels. Tijdens de voorjaars- en najaarstrek kent het vogelfeest een hoogtepunt: enorme aantallen trekvogels gebruiken het gebied als rustplaats en tankstation op hun lange reizen van Noord naar Zuid en andersom.

Dinsdagmiddag of dinsdagavond komen de deelnemers naar OmmeRomte. Voor deelnemers die van ver moeten komen of met het openbaar vervoer komen is het geriefelijker om de dinsdag naar het noorden te rijden. Dan ben je in ieder geval op tijd op de woensdagmorgen.

[bord OmmeRomte van Annemiek 2023 →](#)

Gisteren heb ik mijn spullen op de tafel gezet. Veel opgezette vogels uit mijn eigen collectie. Boeken, houten vogeleieren, platen met vogels van de Wadden. Mijn fiets in de fietsenstalling gezet.

Dag 1

Woensdagmorgen gaan we om 07.00 uur wandelen langs het Dokkumer Grootdiep richting Engwierum. Het fietspad wat er nu ligt is het oude jaagpad waar vroeger de schepen bij windstil weer getrokken werden door of de knecht of de vrouw van de schipper of de kinderen.

We gaan met 6 deelnemers op stap.

Grote groepen spreeuwen, buizerd in een boom, kokmeeuwen, veel kieviten, mussen, Turkse tortelduiven, grauwe ganzen, wilde eenden en een blauwe reiger.

Geen kleine zangvogels gezien of gehoord.

Omdat het mooi weer is en de verwachting, dat het later gaat regenen, gaan we direct met de fiets op stap richting Lauwersmeer, naar Ezumakeeg. **DE** plek in het Lauwersmeer waar je grote groepen vogel kunt verwachten.

SNP korte vogelcursus Lauwersmeer. Van 25 t/m 27 september 2024.

Verslag gemaakt door Herman Postma.

Foto's gemaakt door H. Postma.

Foto's van deelnemers met naam erbij.

We fietsen richting Ezumakeeg. Dat ligt enkele kilometers van OmmeRomte.

Eerst stoppen we bij een bosje. 2 jaar geleden zat hier een nest van een buizerd en het nest van een ekster, zo'n 20 meter bij elkaar vandaan. Ik was in 2022 aan het vertellen over beide vogels die hier broeden.

De buizerd wilde even "de benen strekken", oftewel een rondje vliegen.

De ekster wist blijkbaar dat er net uitgekomen jonge buizerdjes op het nest zaten. Voor onze ogen speelde zich een klein drama af.

De ekster vloog 2x naar het nest van de buizerd en haalde 2 jongen uit het buizerd nest. Wij keken met de groep verbouwereerd en met medelijden met de buizerd naar dit schouwspel.

Dan bij de grote boerderijen langs. Het type wat we hier zien is een grote stelpboerderij. Daar wonen mensen en dieren onder één groot dak. Maar het woongedeelte van de boer en zijn gezin is door een forse scheidingsmuur / brandmuur afgesloten van het gedeelte waar het vee staat.

Onder de dakpannen nestelen in het voorjaar spreeuwen en huismussen. Boven op de nok zitten tortelduiven en houtduiven.

Coupure →

Dan komen we bij een "coupure" in de oude zeedijk. Een zeedijk zonder waterkerende functie heet een slaperdijk. Aan weerszijde van de coupure is een muurtje met 2 brede verticale gleuven. In het verleden kon je in die 2 gleuven dikke balken laten zakken. Je maakte een dubbele waterkering en het zoute water kon dan niet de oude polder in kon stromen.

Achter in de polder zit een grote witte zilverreiger ineengedoken in de slootkant. Achter in de polder zitten veel ganzen. Ik noem ze eerst kolganzen, maar het zijn grauwe ganzen. Deze ganzensoort blijft het hele jaar in Nederland. Vooral in graslandgebieden hebben boeren er een hekel aan. Ze vreten het gras, bestemd voor de koeien op.

*← grauwe
ganzen
mei 2024*

Achter de oude zeedijk staan stroken met bloemen. De boeren krijgen een vergoeding voor het inzaaien van deze bloemenstroken, waar veel vogels en zoogdieren van profiteren.

↑ september 2024

SNP korte vogelcursus Lauwersmeer. Van 25 t/m 27 september 2024.

Verslag gemaakt door Herman Postma.

Foto's gemaakt door H. Postma.

Foto's van deelnemers met naam erbij.

Op de boerderijen zit in de nok van het dak een driehoekig bord.

Dat is het Ôleboerd in het Fries, oftewel een uilenbord. Op deze plek komt, op het eindschild van het schilddak, een driehoek. Dit driehoekje is / was wat lastig dicht te maken door de timmerman.

Nu hebben ze dat lang geleden - vanaf ca. 1670 zijn de eerste beschrijvingen ervan – dicht gemaakt om inwateren te voorkomen. In de driehoek is een opening gemaakt voor ventilatie.

Van die ventilatie opening maken de uilen dankbaar gebruik als invliegopening naar hun nest in de schuur.

Een makelaar staat in het midden. Dit is een versierde, rechtopstaande balk. Aan weerszijden van de makelaar staan in Friesland knobbelzwanen met een gekromde hals. In andere delen van Nederland en Nedersaksen zijn dat paardenhoofden.

Friese varianten. Van Wikipedia, en uit boek: Uilenborden. van S.J. van der Molen.

Er zijn veel verschillende vormen van de makelaar (versierde balk in het midden), welke in zes hoofdgroepen zijn te verdelen, die in de verschillende streken voorkwamen:

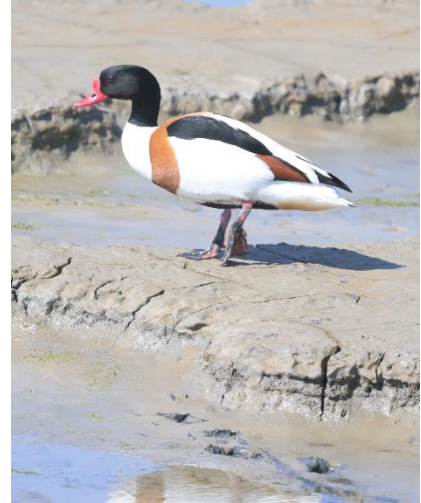
- Zuidwesthoek: de makelaar heeft een harpmotief. Een groene harp betekent dat de boer eigenaar was van de boerderij; een witte harp betekent dat de boer de boerderij pachtte. In het vlieggat is een vogeltje uitgezaagd.
- Westergo: de makelaar heeft een opengewerkt zonnerad met een klaverblad (teken van de drie-eenheid op de top. De zwanen hebben een hals lint.
- Hennaarderadeel: de makelaar heeft als top een tulp (teken van hoop), daaronder een zon en halve manen (wassende maan en afnemende maan, teken van vruchtbaarheid).
- Kleistreek: de makelaar is lang en slank met een tulp (teken van hoop) op de top. In de driehoek is een zonnerad te zien.
- Friese Wouden: de opengewerkte makelaar heeft bovenin de vorm van een glas en onderin de vorm van een zandloper.
- Midden-Friesland: de makelaar is aan beide zijden versierd met palmtakken (teken van vrede).
- Nes Dongeradeel: Een makelaar met aan weerszijden metalen krullen en is aan weerszijden versierd met zeepaardjes. De kop van het zeepaardje raakt de buik waarin in een opengewerkte motief een tulp is te zien.

Verder fietsen en we lopen het paadje af naar de afgebrande vogelkijkhut. Ver weg zit een groep gekleurde grote eenden. Dit zijn bergeenden. Bergeenden leven en broeden niet in de bergen.

Ze “verbergen” hun eieren voor rovers. Daar komt de naam vandaan. In konijnenholen in de duinen, oude waterafvoerbuizen die droog liggen, in oude gebouwen, onder een takkenbult.

Ook staan er 2 grote zilvereigers in het water.

bergeend →

Er zitten duizenden goudplevieren in het ondiepe water. In deze tijd van het jaar zijn deze vogels bij ons als wintergast. Ze broeden in Scandinavië, hoog op het noordelijk halfrond. Ze foerageren hier in het ondiepe water op kleine insecten.

Iemand vraagt welke groep van ca. 20 witte vogels verderop zit. Het is niet altijd gemakkelijk om direct te zeggen welke vogel het is. Kijken we naar dezelfde vogels? Ze zoekt ze op met de telescoop. Het is een groep kluten. Een kluut heeft een omhoog gebogen snavel, waarmee hij / zij door het water “maait”. Als er een prooi tussen de snavelhelften komt slikken ze die snel door.

↑ kluut

SNP korte vogelcursus Lauwersmeer. Van 25 t/m 27 september 2024.

Verslag gemaakt door Herman Postma.

Foto's gemaakt door H. Postma.

Foto's van deelnemers met naam erbij.

Ook veel watersnippen. Deze vogels broeden veel in noord Scandinavië. Op IJsland broeden ca. 600.000 watersnippen. Je vindt ze op IJsland in alle laaglanden, meestal in natte weilanden, heidevelden en moerassen. De watersnip zoekt zijn voedsel in natte, zachte grond. De lange snavel drukken ze in de natte grond en prooien als wormen en insecten worden zo verzameld.

↑ watersnip met zijdelings gespreide buitenste staartveren

Ze vliegen op het laatste moment vlak voor je voeten weg in een zigzaggende vlucht, en ze maken dan een kenmerkend geluid van 'skrétsj...skrétsj.

Ze vertrouwen volledig op hun schutkleuren.

Ze maken in de baltstijd met hun buitenste staartveren karakteristieke geluiden, die lijken wel wat op het blaten van een geit. Ze worden dan ook wel "hemelgeit" genoemd.

↑ watersnip Texel 2022

Er vliegen ook nog veel zwaluwen boven het water. Die lijken geen haast te hebben om naar Afrika te vliegen. Het is nu ook nog niet koud hier en ze vangen nog insecten in de vlucht. In het voorjaar willen alle vogels zo snel mogelijk naar hun broedgebieden vliegen en die trek is geconcentreerd tot enkele weken. Maar de trek naar Afrika verloopt meer gespreid, soms maanden.

Er lopen veel bontbekplevieren op het slik. Ook wintertalingen, ons kleinste eendje. Bij verstoring schiet deze eend als een "raket" recht omhoog uit het water.

Ook veel tureluurs. Deze vogel broedt nog veel in de natte weilanden in Friesland.

← tureluur, Lauwersmeer

Eerst maar even koffietijd, op de parkeerplaats van de opgebrande vogelkijkhut. Dan richting de P, waar 2 grote banken zijn, aan de noordkant van Ezumakeeg. Halverwege blijven we nog staan. Grote groepen van duizenden watervogels showen mooie luchtacrobatiek voor ons. Het zijn vooral goudplevieren in de grote groepen. Het wonderlijke is dat ze bijna nooit of nooit met elkaar in botsing komen.

SNP korte vogelcursus Lauwersmeer. Van 25 t/m 27 september 2024.

Verslag gemaakt door Herman Postma.

Foto's gemaakt door H. Postma.

Foto's van deelnemers met naam erbij.

← steltlopers

Als we de bomen aan de overkant van het water afspeuren, hoor ik roepen "2 zeearenden".

Met het blote niet te zien, en met de kijker een beetje zichtbaar als

2 grote "vlekken". De telescoop brengt uitkomst. Op de linker foto is niet te zien dat er zeearenden in de top van de dode boom zitten.

Op de foto rechts is het topje van de boom vergroot. Met een beetje verbeeldingskracht zie je 2 zeearenden zitten.

De afstand vanaf onze staanplaats tot de boom waar de zeearenden in zitten is ca. 1 tot 1,5 km. Sommige deelnemers zeggen dat het wel 2 km of meer is. Maar over water is deze afstand moeilijk te schatten.

We zien verschillende vogels. 2 witgatjes gingen vlak voor ons zitten. Witgatjes zijn steltlopers, iets kleiner dan de tureluur, die in noord Fenno-Scandinavië, oost- en noordoost Europa tot aan Oost Siberië broeden. Ze broeden vaak in een lijsternest of boomstronk, bijna nooit op de grond. Maar we vinden ze niet terug in de begroeiing. Geen wonder voor witgatjes. Ze leven meestal solitair of in kleine groepjes. Liefst op kale oevers van zoet water. Je ziet ze nooit op of bij zout water. In de winter in polderslootjes met zeer ondiep water. Ze blijven zitten tot je op enkele meters genaderd bent en vliegen dan met een drietonige schelle kreet weg. Je ziet dan een kleine steltloper met een donkere rug en een helderwitte stuit.

SNP korte vogelcursus Lauwersmeer. Van 25 t/m 27 september 2024.

Verslag gemaakt door Herman Postma.

Foto's gemaakt door H. Postma.

Foto's van deelnemers met naam erbij.

↓ *witte kwikstaart op hek hut Jaap Deensgat, mei 2024*

In het gras scharrelen een paar witte kwikstaarten. Noordelijke vogels zijn ook op weg naar Spanje of Afrika.

Er wordt iets gezien boven de sluis. Maar wat? Het is een zeearend die een rondje vliegt. Er vliegen ook heel veel zwaluwen, op weg naar Afrika. De trek naar Afrika gaat altijd langzamer en meer gespreid dan de terugweg om te broeden.

Als we op de banken zitten bij de P, ook een mooie plak om te eten en koffie te drinken, het is 12.45 uur.- We zien we een reuzenster, de grootste stern die we in Nederland zien. De volwassen vogel heeft zwarte poten en een lange dikke rood-oranje snavel. Ze broeden aan de oceaankusten van Noord – Amerika, Europa, Azië, Afrika, Australië en Nieuw- Zeeland. Deze vogels komen van de Finse en Zweedse kusten.

Op de foto hierboven, gemaakt van goudplevieren vliegt toevallig ook een reuzenster, linksboven op de foto. Er vliegen een paar zwarte sterns langs. Nu niet bijna helemaal zwart, maar al ver geruid naar winterkleed. In Friesland broeden ca. 250 zwarte sterns.

↑ *zwarte stern*

Plotseling gaan er heel veel vogels de lucht in. Paniek? Dan is er vaak een grote roofvogel in de lucht. Veel pijlstaarten hier. 1 van de kleurrijkste eenden van Nederland. Een grondel eend staat vaak op de kop. met de staart omhoog om voedsel te zoeken. De pijlstaart heeft een lange, slanke hals en een lange puntige staart.

Nadat we hier alles “ bewonderd “ hebben, op naar Esonstad. Een vakantiepark. De naam is ontleend aan een plaatsje met deze naam die in de middeleeuwen op ongeveer dezelfde plek lag.

SNP korte vogelcursus Lauwersmeer. Van 25 t/m 27 september 2024.

Verslag gemaakt door Herman Postma.

Foto's gemaakt door H. Postma.

Foto's van deelnemers met naam erbij.

Naast het nieuwe fietspad staan paaltjes met gaas, die de schapen op de dijk moet houden. Op een paaltje een tapuit.

Dan koffiedrinken in het indoor speelparadijs. Hier kunnen we de wc gebruiken en een hapje eten of wat drinken. We gaan dezelfde weg terug en weer een tapuit en een sperwer. Die sperwer zag ik te laat om voor ieder zichtbaar te zijn.

Als we op de terugweg door Ezumazijl fietsen, wel huismussen. Een soort die het in Nederland niet gemakkelijk heeft.

Weer bij de rustplek met de banken, weer genieten van de vele vogels in en op het ondiepe water.

Op een paar honderd meter bij ons vandaan een “streep” lichte vogels, kleine steltlopers, een stuk of 40 – 50. Ze hebben een lichte kleur. Alleen met de telescoop is te zien dat het zwarte ruiters in winterkleed zijn. Er zitten ook andere vogels tussen, maar de lichte vogels met een heel dunne, lange snavel zijn zwarte ruiters. In zomerkleed zijn ze zwart met witte vlekken op de bovenzijde. Onderzijde vleugels wit.

Op deze vergrote foto kun je meer details zien.

Boven het riet een bruine kiekendief. Vleugels tijdens het zweven in een ondiepe V vorm.

Bij de grote groepen goudplevieren veel kemphanen/ kemphennen, watersnippen, kleine strandlopers, bontbekplevieren en 1 kanoet

↓ *bruine kiekendief Texel 2023*

SNP korte vogelcursus Lauwersmeer. Van 25 t/m 27 september 2024.

Verslag gemaakt door Herman Postma.

Foto's gemaakt door H. Postma.

Foto's van deelnemers met naam erbij.

Kemphaan mannetjes hebben mooie kragen in allerlei kleuren. Op de "lek", de baltsplaats, vechten de mannetjes om de gunsten van de dames. Er zijn 3 soorten mannetje.

1. Met een donkere kraag.
2. Met een lichte kraag.
3. En een mannetje dat eruit ziet als een vrouwtje, die noemen we een "FAAR".

Voor meer info zoek op: [baltsplaats kemphanen of kemphaan balts of RUFF lekkende behavior van Marek Jackowski](#).

Bij de afgebrande vogelkijkhut een torenvalk.

Marian zag een stuk of 30 putters. Die groeperen in de winter tot grote groepen van soms meer dan 50 stuks.

Om 16.45 uur terug bij OmmeRomte. Meindert had de koffie al klaar gezet.

We hebben vandaag 20,4 km gefietst. Daar hebben we de hele dag over gedaan en vele malen gestopt om vogels te kijken.

's Avonds lekker eten bij de "buren". Restaurant "de Pater".

Dag 2

Vanmorgen regende het, dus we hebben geen wandeling gedaan. Daarom na het ontbijt vertellen over de spullen die ik meegenomen heb. Opgezette vogels, boeken, foto's, vogel eieren enzovoort. Om 10.30 uur begon de zon te schijnen, dus op stap met de fiets "het veld in".

SNP korte vogelcursus Lauwersmeer. Van 25 t/m 27 september 2024.

Verslag gemaakt door Herman Postma.

Foto's gemaakt door H. Postma.

Foto's van deelnemers met naam erbij.

We fietsen bij het Dokkumer Grootdiep langs. Vroeger de open verbinding met zee, waar zoet water de zee in stroomde. Alleen een paar grote Canadese ganzen en knobbelzwanen. We zien geen kleine zangvogels, want die zijn al op vakantie naar het zuiden.

We gaan wandelen op de natuurcamping van Natuurmonumenten. We horen een fitis en een boomklever. Verder is het rustig met de vogels.

Dan weer op de fiets naar de hoge uitkijktoren "De Reitdorp". De Friese naam voor een roerdorp.

← *De Reitdorp*

Daar komen we een koppel koeien voorbij. Tussen de koeien lopen grote zilverreigers en blauwe reigers.

In de verte een zeearend. De witte staart van de volwassen vogel is duidelijk te zien. Een pittige klim naar boven.

Boven op de toren een mooi uitzicht. De zeearend is in een dode boom gaan zitten. Duidelijk te zien. Er vliegt een grote bonte specht vlak bij de toren. Maar plotseling komt de voorspelde regen als we nog in de toren zijn. Hier geen schuil mogelijkheid. Als we op het punt staan om weg te gaan komt de zeearend bij het water zitten. Het lijkt erop dat hij hier een prooi heeft.

zeearend →

Er vliegt een kiekendief langs de toren. Blauwe kiekendief vrouw. Deze vogel heeft een witte stuit. Dat hebben bruine kiekendieven niet.

SNP korte vogelcursus Lauwersmeer. Van 25 t/m 27 september 2024.

Verslag gemaakt door Herman Postma.

Foto's gemaakt door H. Postma.

Foto's van deelnemers met naam erbij.

Onder bij de toren hebben ze populieren gelegd. Op de stam groeien nu paddenstoelen die je vaak op populierenhout ziet, vooral op de zaagsnede groeien deze paddenstoelen.

← Wollije Bundelzwam (*Hemipholiota populnea*)

Om 14.40 uur zijn we bij OmmeRomte. Het begint te regenen, dus blijven we even thuis totdat het droog is. Nu even wat theorie met behulp van de beamer en de lesstof van SNP. Het is 16.00 uur en het is weer droog. Het lijkt ook droog te blijven, dus maar weer op de fiets naar Ezumakeeg. Bij de afgebrande vogelkijkhut zegt Jenny “ Er vliegen 3 roofvogels voor ons “. Een buizerd en 2 bruine kiekendieven.

De grote groepen steltlopers blijven hier nog wel weken rondhangen. Het is 17.20 uur. Bonte strandlopers, wintertalingen, kleine strandloper, zo groot als een musje en druk foeragerend, bonte strandlopers, kieviten, gewone wilde eend, wintertaling, smient, tureluur, kluut, bontbekplevier, watersnip, enkele spreeuwen, kemphanen en kemphennen. Ik mis vast wel een soort met zo'n grote massa vogels dicht bij elkaar.

Op de foto hieronder op de voorgrond veel steltlopers en eenden. Op de achtergrond rechts de uitkijktoren “de Reitdomp”, waar we vanochtend waren.

De meeste kleine steltlopers zijn bonte strandlopers, soms nog met een zwarte buik, ongeveer zo groot als een spreeuw. Dan is de iets kleinere bontbekplevier met een witte en zwarte kraag. Dan de kleine strandloper, zo groot als een mus, en heel druk bewegend tijdens het foerageren.

Torenvalk links, altijd met de neus in de wind.

[silhouet torenvalk →](#)

Over het water komt een grote zilverreiger aanvliegen. Een vogel die we ca. 20 jaar geleden bijna nooit zagen in Nederland.

SNP korte vogelcursus Lauwersmeer. Van 25 t/m 27 september 2024.

Verslag gemaakt door Herman Postma.

Foto's gemaakt door H. Postma.

Foto's van deelnemers met naam erbij.

18.05 uur zijn we weer bij OmmeRomte. Spullen binnen brengen en fiets in de auto.
Dan naar restaurant “ De Pater “ voor een welverdiende maaltijd. Een ekster vliegt net voorbij.
Vanavond is er een pittig onweer met veel bliksemflitsen.

Dag 3

Vanmorgen om 07.00 uur wandelen bij de haven.
Er gaan 3 deelnemers mee. We genieten van de mooie zonsopkomst en de gekleurde lucht.
Het waait hard, windkracht 6 - 7 – 8. Ze voorpellen ca. 40 mm regen, dus regenpak mee.
Met dit ruige weer zie je niet veel vogels.

We zagen een merel, aalscholvers, meerkoeten, kauwtjes, zwarte kraaien, eenden en nijlganzen. Deze vogels herken je vooral aan de manier van vliegen, iets kleiner dat grauwe ganzen en een snellere vleugelslag. Maar het allerbelangrijkste bij nijlganzen in de vlucht is de grote witte vlekken boven op de vleugels.

Er vliegen veel kokmeeuwen, moeite met de wind.
Er gaat een zilvermeeuw in de haven “ zwemmen “. De zwaluwen moeten ploeteren om tegen de wind in te vliegen. En rond deze tijd van het jaar zijn er minder vliegende insecten waarvan zij leven. Ze moeten heel wat kilometers afleggen voor een goede maaltijd.

Er vliegen hier veel holenduiven rond. Een duif kleiner dan de houtduif, formaat stadsduif, met een iriserende vlek aan weerszijden van de hals. In de winter groeperen ze tot soms groepen tot 30 – 40 stuks. Ze broeden vaak in eendenkorven, schoorstenen, nestkasten, konijnenholen of een holle boom. De naam zegt het al. Broeden in een “ hol “.

Ook grote groepen grauwe ganzen vliegen over.
Als we om ca. 08.10 uur terug wandelen naar OmmeRomte dreigt de lucht met donkere wolken en veel regen.....

SNP korte vogelcursus Lauwersmeer. Van 25 t/m 27 september 2024.

Verslag gemaakt door Herman Postma.

Foto's gemaakt door H. Postma.

Foto's van deelnemers met naam erbij.

Enkele zwanen op het water gaan een rondje vliegen. Om op te stijgen nemen ze een lange aanloop met watertrappelen.

Na het ontbijt alles inpakken en de spullen in de auto's, zodat Meindert en de schoonmaakkploeg hun werk kunnen doen.

Ik neem 3 deelnemers mee in mijn auto. De meesten gaan auto poolen en na afloop van deze ochtend halen we de auto's op bij OmmeRomte.

Om 10.15 uur zijn we in de Jaap Deensgat vogelkijkhut aan de oostkant van het Lauwersmeer. Het regent pijpenstelen. Hier ook maar koffiedrinken.

[↑ krakeend mannetje van Mary 2023](#)

Een watersnip vlak bij de hut. Deze kruipen met dit slechte weer in de luwte. Ze doen hun naam geen eer aan.

Duizenden krakeenden. Heel veel spreeuwen, zwanen, witte kwikstaarten, smienten, wintertalingen. wilde eenden, ganzen, aalscholvers.

Ver weg nog een reuzenster.

SNP korte vogelcursus Lauwersmeer. Van 25 t/m 27 september 2024.

Verslag gemaakt door Herman Postma.

Foto's gemaakt door H. Postma.

Foto's van deelnemers met naam erbij.

De volgende stop is de “ schuur “ van Staatsbosbeheer. Hier is een wc en daar wordt druk gebruik van gemaakt. Op een reisje om het Lauwersmeer is er weinig gelegenheid voor een sanitaire stop. Bij Staatsbosbeheer is er daarnaast heel veel informatie te verkrijgen over Het Lauwersmeer. Aan de muur hangen allemaal plakaten met informatie. Zoals deze met de vliegafstanden van vogels.

Ook zijn hier veel opgezette vogels te bewonderen. Zelfs een kop koffie serveren de vrijwilligers.

TOP 10 TREKVOGELS

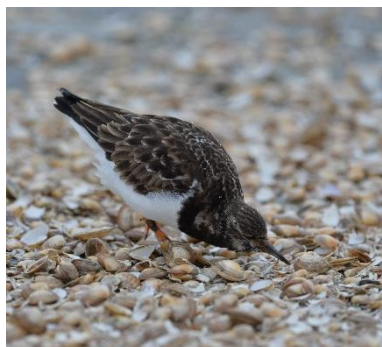
(MAXIMALE TREKAFSTAND PER ENKELE REIS)

NOORDSE STERN	17.000 KM
KANOET	16.000 KM
KEMPHAAN	15.000 KM
GRUTTO	12.500 KM
BOERENZWALUW	11.500 KM
VISAREND	10.000 KM
KLEINE ZWAAN	8.000 KM
LEPELAAR	6.000 KM
BLAUWBORST	6.000 KM
KRAANVOGEL	6.000 KM

De volgende halte is de haven op Lauwersoog. We rijden over het parkeerterrein naast de visafslag. Hier zitten altijd vogels te wachten op een hapje. Want hier komen de vissersboten hun vangst lossen. En bij het overladen van de vangst valt er regelmatig “ een kruimel “ uit het net.

steenloper met een bot, een platvis bij de visafslag→

steenloper of Turnstone ↓

SNP korte vogelcursus Lauwersmeer. Van 25 t/m 27 september 2024.

Verslag gemaakt door Herman Postma.

Foto's gemaakt door H. Postma.

Foto's van deelnemers met naam erbij.

*steenloper in
zomerkleed→*

Bij de foto's van de steenloper staat *Turnstone*. Dit is de Engelse naam voor dit vogeltje, omdat deze elke steen / schelp omdraait op zoek naar prooi. Ook veel te vinden in / bij aangespoeld zeewier.

De tweede foto is een steenloper met een bot. Een platvis die veel in de Waddenzee gevangen wordt. Deze vis is bij het overladen van de vangst door een visserschip op de kade gevallen.

Hier ook veel meeuwen. Jonge zilvermeeuwen lopen er op de rand van de kade tussen de visnetten en ander door vissers neergelegde spullen.

We rijden om de haven heen naar de platbodemboot die ingericht is voor sterns, om er te broeden.

[broedponton voor visdiefjes ↓](#)

Deze broedpontons moeten visdiefjes en Noordse sterns een veilige broedplaats bieden. En dat lukt goed. Deze boot is de vervanging van een broedplek op het dak van het havenkantoor. Dit kantoor is gesloopt en dit is het nieuwe alternatief.

Vorig jaar werden op deze platbodemboot 103 jonge visdiefjes groot.

[visdiefje→](#)

Dan naar restaurant Schierzicht aan de andere kant van de haven – hier zijn we om 13.00 uur - voor de koffie en een hapje.

SNP korte vogelcursus Lauwersmeer. Van 25 t/m 27 september 2024.

Verslag gemaakt door Herman Postma.

Foto's gemaakt door H. Postma.

Foto's van deelnemers met naam erbij.

Hier nemen we afscheid van elkaar. Allemaal goede reis naar huis.

Bij elke reis doe ik een “ raad het aantal vogelsoorten “ spelletje, zo ook op deze reis.
Sjaak voorspelde het juiste aantal van 73 vogelsoorten door ons gezien of gehoord.

Na de stop in het restaurant ga ik met nog een aantal deelnemers naar OmmeRomte om onze spullen op te halen.

De Bant polder is een weidegebied aan de noordkant van het Lauwersmeer. Het is in beheer bij Natuurmonumenten dat het speciaal inricht heeft voor watervogels en weidevogels. Hier rijden we langs, maar er zijn weinig vogels, omdat de weersomstandigheden slecht zijn. Wind en regen.

Wil je eens op reis naar een mooi vogel gebied?

Kijk eens op deze site: www.SNP.nl of www.birdingplaces.eu

**Dank iedereen voor de
mooie dagen in Nationaal
Park Lauwersmeer.**

Met vriendelijke vogel groet

Herman Postma

